

VANALINNA HARIDUSKOLLEEGIUM

TEATAJA

SELLE NÄDALA SÜNNIPÄEVALAPSED:

PRIIT LILLEVÄLI 12.11

ANU NIGESSEN 13.11

MAARJA PEINAR-JÄRVE 13.11

ROMET VARTS 14.11

KADRI HUNT 15.11

KRISTEL TOMSON 16.11

RISTIN MARIA VALENTINA

SIIMER 16.11

SELLES NUMBRIS

Kirjandus düsleksiaga
õpilastele Eesti pimedate
raamatukogust..... 2

EELTEADE

Selle õppeaasta järgmised **iseseisva töö ja koostöö päevad** toimuvad neljapäeval, **8. detsembril**; teisipäeval, **7. veebruaril**; kolmapäeval, **29. märtsil** ja reedel, **26. mail**.

ÕNNITLEME!

Õnnitleme **Arlet Levandit**, kes saavutas Riias **rahvusvahelisel võistlusel Volvo Open iluuisutamises** II koha punktisummaga 206,66 ISU!

VANEMATEKOGU 9.11.22

1. Palverännak Torreciudadi. Vanematekogu vaatas vaheajal toimunud palverännakust tehtud videot. Chema andis lühikese ülevaate palverännakul käigust. Kõik laabus väga hästi. Õpilased olid korraldajate sõnul imelised. Täname reisi korraldajaid.

2. Koostööpäeva tagasiside ja järeldused. Koostööpäevale andis tagasisidet 58 õpetajat. Üldiselt laabus päev kenasti ning õpetajad pidasid sellist töövormi vajalikuks. Mõnevõrra on vaja ümber korraldada teatud rühmade tööd, sest osal õpetajatest oli väga pingeline päevakava. Edaspidi kavandada vähem ettekandeid-koosolekuid, et saaks paremini keskenduda. Planeeriti järgmised koostööpäevad sel õppeaastal (vt ülal eelteadet).

3. Rahvusvahelise Kristlike Koolide Assotsiatsiooni sümposium Riias. Sümposium toimus Riias, kohal käsid Kersti Nigesen ja Katrin Raie. Katrin andis ülevaate. Sealse ettekande põhjal, mille teema oli „Hariduse roll lootuse andjana kriiside ajal“, kutsume oma kooli õpetajatele esinema Amsterdami Vaba Ülikooli professori **dr Gardien Bertram-Troosti**. Sama professor juhtis mõne aasta eest koos Tartu Ülikooliga läbi viidud uurimust, milles ka meie osalesime. Ka selle tulemustest saaks temaga siis pikemalt vestelda.

UUDISEID INSENERIAHARUST

29. oktoobril kell 10.00–17.00 osalesid 11.R klassi õpilased **Joonatan Jürisson, Tristan Lutter ja Marti Zupping** küberkaitseüritusel „**Cyber battle of Estonia**“ (vt <https://www.ctftech.com/livestream>). Võistluse põhieesmärk on tutvustada noortele kübermaailma. Eelvoorudes ja finaalvõistlusel käsitletakse päriselulisi situatsioone: näiteks tuleb minna appi linnavalitsusele, kuna nende serverisse on sattunud pahavara, mis on halvanud linna kõik süsteemid tänavavalgustusest ülekäiguradade ja rattaringluseni. Õpilased olid väga rõõmsad, et said osaleda sellisel võistlusel ja tahavad kindlasti osaleda ka järgmisel aastal. Valmistumiseks kohtuti paar korda **õpetaja Javieriga** ja lahendati koos ülesandeid, aga õpilased õppisid küberkaitse kohta palju ka iseseisvalt. Võistluse jaoks oli igapäevale määratud grupp, kellelega koos võistelda. Võistluseks harjutati ka grupiga ühiselt.

KIRJANDUS DÜSLEKSIAGA ÕPILASTELE EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGUST

Düsleksia ehk vaeglugemine on lugemishäire, mille puhul inimese lugemisoskus on sobiva õpetuse ja normaalse intellekti juures oluliselt puudulikum, kui võiks eeldada tema muude võimete põhjal. Selle häire tunnused on vigadega lugemine, aeglane lugemine ja halb arusaamine loetust. Häiritud võivad olla sõna kokkulugemine või loetud sõnade tähendusest arusaamine. Võib ilmned lugemisel ühelt realt teisele hüppamist ja lugemist paremalt vasakule. Rasketel juhtudel on võimatu kokku lugeda isegi kahe- ja kolmetähelisi sõnu

Düsleksia võib põhjustada õppimiskraskusi. Õppimist võib aga kergendada ja düsleksiaiga õpilasi arendada see, kui pakkuda neile võimalust **kuulata audioraamatuid** (heliraamatuid). Neid saab **laenata Eesti Pimedate Raamatukogust** (Suur-Sõjamäe 44b, 11415 Tallinn), mis teenindab nägemispuudega või mõne muu trükitud teksti lugemist takistava puude, häire või haigusega inimesi. **Kõik Eesti Pimedate Raamatukogu teenused on lugejatele tasuta.**

Raamatukogu kasutab autoriõiguse seaduses sätestatud teose vaba kasutamise reegleid ega maksa autoritele tasu. Autoritasu maksmiseta on lubatud teose reprodutseerimine, levitamine ja üldsusele suunamine puuetega inimeste huvides viisil, mis on otseselt seotud nende puudega, tingimusel, et selline kasutamine ei taotle äri- või eesmärke. **Seetõttu on lugejaks registreerimiseks vajalik esitada tõend õpilase düsleksia kohta.** Tõend võib olla Rajaleidja, psühhiaatri, perearsti, logopeedi, psühholoogi, eripedagoogi või sotsiaalpedagoogi oma. Lugejaks registreeritakse õpilane, mitte kool. **Lugejaks registreerimisel on tõendile lisaks vaja esitada regist-reerimisavaldus ja isikut tõendav dokument.** Alla 16-aasta vanune laps registreeritakse lugejaks lapse, lapsevanema või hooldaja isikut tõendava dokumendi alusel. Ka on nõutav lapsevanema või hooldaja kirjalik nõusolek. Registreerimisavalduse ja nõusoleku vormi saab raamatukogu kodulehelt www.epr.ee (vt. Teenused – Lugejaks registreerimine).

Täidetud ja allkirjastatud registreerimisavalduse ning nõusoleku vormi ja koopiad nõutud dokumentidest võib saata raamatukogule postiga (Suur-Sõjamäe 44b, 11415 Tallinn), digiallkirjaga avalduse ja nõusoleku vormi ning dokumentide skaneeritud koopiad aga e-postiga aadressile laenus@epr.ee.

Eesti Pimedate Raamatukogu lugejatel on hõlbus **laadida heliraamatuid alla või voogedastusena kuulata Veebiraamatukogus** www.veebiraamatukogu.ee.

Veebiraamatukogu kasutajaks saavad registreeruda ainult Eesti Pimedate Raamatukogu lugejad (Veebiraamatukogu kasutajaks registreerimise vormi kaudu, telefoni 674 8212 või e-posti laenus@epr.ee teel). **CD-del heliraamatute laenutamine** toimub aga

raamatukogus kohapeal või postiga. Lugeja võib korraga laenata **kuni 5 heliraamatut 30 päevaks**. Enamikku CD-del heliraamatuid laenutatakse **mittetagastatavana. Need saadetakse lugejatele posti teel koju vastavalt tellimustele iga 2 nädala tagant ning neid raamatukogule tagastama ei pea.** Laenutamiseks helistada telefonile 674 8212 või kirjutada e-posti aadressile laenus@epr.ee.

Kõik raamatukogus leiduvad teavikud on sisestatud **e-kataloogi URRAM** (www.lugeja.ee).

Uute teoste lühitutvustused leiab kodulehel olevast Raamatututvustaja nimestikust ja Veebiraamatukogust. Kogus olevatest heliraamatutest enamik on valmistatud vastavalt **DAISY (Digital Accessible Information System) standardile**, kuid leidub ka mp3-vormingus raamatuid. DAISY standardi järgi valmistatud heliraamatud pakuvad kasutajatele mitmeid võimalusi, mida teistel audioraamatutel ei ole. Lisaks teksti kuulamisele on selles liikumiseks võimalik kasutada peatükke ja fraase ning lisada järjehoidjaid. Neid audioraamatuid saab kuulata arvuti, nutitelefoniga või DAISY-pleieriga.

DAISY-pleieri suur eelis tavalise CD-pleieriga võrreldes on tema mälu, mis jätab meelde, kus heliraamatu kuulamine pooleli jäi, ja võimaldab hiljem samast kohast edasi kuulamist.

DAISY-pleiereid müüb MTÜ Jumalalaegas abivahendikeskus Silmalaegas <https://silmalaegas.laegas.ee/> Düsleksiaiga õpilastele soodushinnaga DAISY-pleierite ostu võimalus ei laiene, nagu see laieneb nägemispuudega inimestele. Vajadusel võiks seda taotleda Sotsiaalkindlustusametist erimenetluse alusel.

Eesti Pimedate Raamatukogu lugejatel on võimalik kasutada WIPO (World Intellectual Property Organization) Accessible Books Consortium **rakendust Supplementary Application, mille kaudu saab võorkeelseid heliraamatuid alla laadida.** Need on toodetud pimedate raamatukogude jt. asutuste poolt üle maailma. Eesti Pimedate Raamatukogu peab konsortsiumile kinnitama, et teenusest huvitatu on selle raamatukogu lugeja. Kasutajaks saab registreerida rakenduse lehel: www.abglobalbooks.org/create/account/request

Eesti Pimedate Raamatukogu on kavas viia alates 1. jaanuarist 2023 Eesti Rahvusraamatukogu koosseisu. Seetõttu võivad muutuda ka raamatukogu kontaktandmed. Palume jälgida selle koht teateid raamatukogude kodulehtedelt.

Loodame väga, et Eesti Pimedate Raamatukogu teenuste kasutamine aitab düsleksiaiga õpilaste arendamisele ja nende õpitulemuste parandamisele kaasa.

Priit Kasepalu

Eesti Pimedate Raamatukogu teabejuht

Priit.Kasepalu@epr.ee